

© Karen Opstellen

TENTOONSTELLING HET WASSENDE WATER

Het Wassende Water is dit jaar het thema van de Noord-Holland Biënnale, de tweejaarlijkse manifestatie die georganiseerd wordt door de provincie. Het doel van deze manifestatie is om kunst te verbinden met de Noord-Hollandse samenleving.

De biënnale van 2016 sluit aan op de herdenking van de watersnood in 1916 waarbij grote delen van Noord-Holland onder water kwamen te staan. Deze watersnoodramp gaf de aanzet tot de revolutionaire Zuiderzeewerken en de aanleg van de Afsluitdijk.

Aan de kunstenaarsverenigingen van Noord-Holland is gevraagd hoe hun leden het water ervaren en beleven en hoe zij dat vervolgens verbeelden.

De Noord-Holland Biënnale wil

samen met de kunstenaars en vormgevers 100 jaar vooruitkijken en legt de volgende vragen voor: Houden we droge voeten in 2116? Hoe leven in 2116 mens en water samen? Zijn de voorspellingen van de stijging van de zeewaterspiegel uitgekomen? Zijn de huidige ontwikkelingen rondom de Afsluitdijk bepalend geweest? Is de dijkverhoging afdoende gebleken?

Ook het KCB organiseert rond het thema *Het Wassende Water* een tentoonstelling. Twintig kunstenaars hebben zich laten inspireren door deze vragen en gehoor gegeven aan de oproep. Zij tonen hun visie in de expositieruimte van het KCB op de eerste verdieping van Kranenburgh.

De tentoonstelling, die loopt t/m 30 oktober, wordt geopend op zondag 25 september 17:00.

KANTOON

In de vorige KCB.NU meldde ik dat onze voorzitter Irma ernstig ziek was. Het werd duidelijk dat Irma niet lang meer zou leven. Ze heeft met open ogen het leven voltooid en het bestuur nog van veel info en advies voorzien. Zo was Irma en zo zullen we ons haar herinneren: als een zeer betrokken bestuurder die in moeilijke tijden en met een klein bestuur het KCB door een lastige periode heeft geloodst. Irma was iemand die van KCB en de kunst kon genieten en er troost in kon vinden. Wij hebben haar onder zeer grote belangstelling begraven. Een uitgebreid in memoriam staat verder in deze uitgave.

Ook de opening van Terz II stond in het teken van het overlijden van Irma. Het was een mooie tentoonstelling, waar wederom werken zijn verkocht. Het is een concept waar kunstenaars met hun werk goed tot hun recht komen. Tijdens de opening van onze grote tentoonstelling *een dier een nacht een schreeuw een mens* in de hele villa, hebben we voor het eerst kennis gemaakt met Mariëtte Dölle, de nieuwe directeur van Kranenburgh. Zij heeft de tentoonstelling geopend en hield een goed verhaal over de rol van oude kunstenaars die nog steeds invloed hebben op de jonge garde. Daarnaast hadden we begin juli ook de opening in de Abdij van Egmond met beelden in de tuin en fotografie in de bezoekersruimte. Een prachtige locatie met veel bezoekers, dit is een aanvulling voor het KCB. Het is voorlopig nog tijdelijk, maar het ziet er naar uit dat we in de toekomst een groot gedeelte van het jaar de tuin en bezoekersruimte kunnen gebruiken.

Let op, vrijdag 30 september a.s. is de ledenvergadering, dus even noteren. Uitnodiging volgt!

In de komende periode gebeuren er tal van activiteiten binnen het KCB. We staan met beelden in de tuin van Kranenburgh tijdens de Kunst10daagse. Op 25 september opent de Noord-Holland Biënnale. Een aantal commissies is hard bezig met het organiseren van activiteiten voor het 70-jarig bestaan van het KCB in het voorjaar van 2017. Er komt dan een symposium en een grote ledententoonstelling door het hele museum. Ook is een commissie bezig een boek samen te stellen (wie heeft er nog interessante spullen en foto's?).

En niet vergeten dat op zaterdag 17 september het jaarlijkse KCB-etentje in Kranenburgh wordt georganiseerd. Meld je tijdig aan, er is een beperkt aantal plaatsen!!!

Valentijn Langelaan

HET WASSENDE WATER

Yvonne Alting (1959). Textiel monumental aan de Koninklijke Academie van Beeldende Kunsten Den Haag. 'De zee is een belangrijke inspiratiebron voor mij. Op deze expositie laat ik twee assemblages zien. In dit werk *Woeste Deining* verbeeld ik de beweging van het water. Gaandeweg raakte ik gefascineerd door Japanse vormgevingsprincipes. De aandacht voor de schoonheid van het materiaal, de vereenvoudiging van vorm en het perfectionisme troffen mij bijzonder. Deze aspecten zijn een belangrijk onderdeel geworden in mijn collagetechniek, die zich kenmerkt door een zoektocht naar ruimte en diepte.'

(yvonnealting.nl)

Jan van der Haven studeerde van 1965 tot 1970 aan de Academie van Beeldende Kunsten te Rotterdam. De mens staat centraal in het oeuvre van Jan van der Haven. Zijn werk is gebaseerd op grenzen. Torso's, de huid van het menselijk lichaam als grens tussen onze gedachten en gevoelens en de ons omringende buitenwereld. Containerconstructies als symbool voor het doorbreken van grenzen. *Le Cortège*, een stoet van *carrosses des enfants*, als hommage aan het kind dat slachtoffer was - en nog is - van grensoverschrijdend gedrag.

(janvanderhaven.nl)

Denise Holtkamp. Gerrit Rietveld Academie en Grafisch Media Instituut. 'Water is altijd mijn metgezel geweest bij het maken van werk. Water is een levensbrengend element. Het verbindt maar scheidt ook werelden van elkaar. Ik heb geprobeerd om de beelden die bij me opkwamen te vangen in de werken die ik gemaakt heb voor deze tentoonstelling. Angst is een duidelijke emotie bij het stijgen van de zeespiegel. Toch is er ook nieuwsgierigheid naar de wereld die gaat ontstaan met al dat *wassende water*.'

(deniseholtkamp.nl)

Carla Ellens (Wolvega, 1959). Crejat fotografie en beeldbewerking. 'Nog steeds, elke dag, in elk seizoen, leveren wij het gevecht met water! Wat je hier ziet is een tocht op de loodstender, een klein schip gebouwd voor al dat razende water. Elk moment van de dag vindt er zo'n belodsing plaats vanuit IJmuiden. Deze opnames uit de serie *Dutch Waters*, onderdeel van een loodsreis-reportage, tonen vooral die zo kenmerkende elementen van dat heftige natuurgeweld. Rauw, woest, golven die steeds hoger beuken op dat kleine schip.'

(carlaellens.com)

Anno van der Heide (Sleen, 1951). Academie Minerva, Groningen (schilderen, striptekeningen, installaties; bijvak fotografie); Audio Visuele Media, Hilversum (scenario en regie non-fictiefilms); EFA Amsterdam (tekenoecent). 'Wereldwijd is Nederland bekend vanwege de waterwerken, die ons land relatief veilig maken. Terwijl de zeespiegel stijgt, zitten we hier vooralsnog goed. De meeste overstromingen zijn in ontwikkelingslanden waar geen geld is voor deltawerken. Of in New Orleans, waar dijken bouwen geen prioriteit heeft. Intussen verdwijnen de eilanden Tequa en Vanikoro voorgoed in het wassende zeewater...'

(annovanderheide.com)

Sies van Hoorn-Vrasdonk (Alkmaar, 1952). Kaderopleiding Creatieve Handvaardigheid, autodidactisch keramist. 'In de loop van mijn leven als kunstenaar ben ik steeds meer gaan fotograferen. Dit vooral om de verschillende aspecten van mijn werk als begeleider van creatieve processen met anderen te documenteren en om mijn werk en dat van anderen vast te leggen. Mijn inspiratie om aan de tentoonstelling deel te nemen was een reis over de Afsluitdijk tijdens code oranje. Wij reden in de auto op, in en door het *wassende water*.'

(siesvanhoornvrasdonk-keramiek.nl)

Ad Groot (Bergen, 1953), schilder en musicus. Na 25 jaar woonachtig te zijn geweest in Parijs weer terug op zijn geboorteplek. 'De natuur is altijd een thema in mijn werk geweest. Schommelend op de grens van figuratief en abstract schep ik een wereld waarin compositie en kleur evenwicht zoeken. Altijd op zoek naar de verstelling.' Het getoonde werk met de titel *Lasus* komt uit de serie *Onbekend Land*. Land en water vloeien in elkaar over.

(adgroot.nl)

Michiel Hertroys (Amsterdam, 1941). Opleiding Ateliers '63. 'Ja, *Het Wassende Water*: met waterniveaus heb ik me vanaf de jaren zestig bezig gehouden. Daarbij was altijd van groot belang de diepte, de mate van overstrooming, bevloeiing e.d. Ook het droogvallen, de gradaties daarin, spelen een vergelijkbare rol. Ik was actief botanicus, heb moerassen, plassen en venen in Europa op hun moerasvegetatie onderzocht. Dat dit aspect in mijn artistieke genen is gaan zitten, is te zien aan het schilderij *Hoog water* waarin stroming en stagnatie opponen.'

(aandemuur.com)

Hans Kleinsman (1950) woont en werkt in het Noord Hollandse Zijpe. Opleiding AKI Enschede. Zijn werk is gebaseerd op licht en kleur, ritme, wiskundige oplossingen, berekeningen, reeksen etc. Het werk heeft geen emotie vooraf, het visualiseert de informatie van de omgeving. De emotionele waarde ontstaat al dan niet achteraf bij de toeschouwer. Zijn werk is ook een onderzoek naar semi automatisch tekenen, een koppeling tussen analoge en digitale. 'Ik maak of zoek naar reeksen die ik visualiseer, in dit geval het animatie ritme van zich terugtrekkend zeewater.'

(hanskleinsman.nl)

Joop Haring (Den Haag, 1952), ArtEZ hogeschool voor de kunsten Arnhem. Het thema van de Noord-Holland Biënnale *Het Wassende Water* is eigenlijk heel actueel. Plannen voor het afsluiten van de Zuiderzee bestonden al langer, ver vóór de dramatische overstrooming van 1916. Daarbij kwamen alleen al op het eiland Marken zestien mensen om het leven. Het plan Lely werd daarna algemeen gezien als noodzakelijke bescherming van Nederland. Hier: een huis op zijn kant geslagen, desolaat dobberend op het water, het hele gezin verdronken...

(joopharing.com)

Joop Hollanders (Amsterdam, 1944). Opleiding aan de Gerrit Rietveld Academie en de Rijksakademie van Beeldende Kunsten Amsterdam. Werk van Joop is te vinden in een aantal musea en gemeentecollecties in onder meer Amsterdam, Rotterdam, Den Haag maar ook in bedrijven, bv. Bijenkorf, ABN-AMRO Amsterdam, e.a. En verder ook bij particulieren in binnen- en buitenland. 'Wat ik belangrijk vind is de materie zo te schikken dat zij het effect heeft van een woordloze taal die door velen kan worden verstaan.'

(joophollanders.nl)

Bill Kunst (1947), opleiding Rietveld Academie. Linnen, verf, spieraam, vorm, kleur, ruimte of textuur brachten vele schilderijen voort. Vaak opgedeeld in delen. Wat bleef is het opbouwen van een werk uit meerdere onderdelen. In het werk *Overvloed* uit de serie 'New Dutch Painting' was het blauwe symbool met de witte lijnen de inspiratiebron: NAP is de waterhoogte, de gemiddelde zomer-vloedstand van het IJ in Amsterdam, destijds in vrije verbinding met de Zuiderzee. Het resultaat is een serie werken, alle geïnspireerd op het thema van de tentoonstelling.

(billkunst.nl)

25 SEPTEMBER

T/M

30 OKTOBER 2016

Dirck Nab (1940), schilder, tekenaar. Opleiding Vrije Academie Den Haag.

Nab tekent in krachtige lijnen in houtskool of krijt, waarbij altijd licht ontstaat tussen het zwart. Hierdoor wordt zijn werk gekenmerkt door een krachtig clair obscur. De werken, met als uitgangspunt de natuur, worden uitgevoerd in gemengde techniek op papier, of in olieverf op grote,

soms samengestelde, doeken. Al jaren is hij zozeer geïnsponeerd door de zee en het duinlandschap dat de lijnen van zee en duinen inmiddels natuurlijk uit zijn handen lijken te stromen.

(dircknab.nl)

Ursula Neubauer (Munche, 1939). University of Pittsburgh, VS, Bachelor of Arts, 1975 ; Carnegie-Mellon University, (Pittsburgh), Master of Fine Arts, 1978. 'Uitgangspunt voor dit werk *Stoellijk* (video plus grafiek) is een aangespoelde houten stoel die ik jaren geleden aan het strand van Bergen vond en in een lithografie verwerkte. De video toont een in het water dobberende stoel die, geprojecteerd op de litho, een

vierde dimensie oproept: die van tijd, en indirect die van verplaatsing en vergankelijkheid. De associatie van drijvend huisraad met wasend water en bedreigde mens is impliciet.'

(ursulaneubauer.nl)

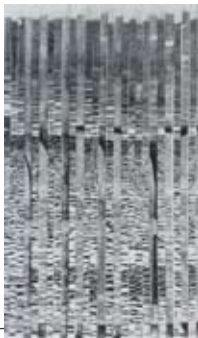

Cees Smit (Edam, 1957). Vrije Academie Psychopolis Den Haag.

'Ik ben op zoek naar de herinnering aan mijn jeugd. Ons bestaan wordt bedreigd door onbegrip en intolerantie die het gevolg zijn van een gebrek aan herinneringen of juist een uitvergroting of onjuiste interpretatie daarvan. Op deze ontwikkelingen lijken wij geen grip

te hebben, de tegenstellingen lijken onoverbrugbaar. Ongekende plekken worden drooggelegd, onbekende plekken worden prijsgegeven aan het water, in letterlijke en figuurlijke zin. Deze verwarrende realiteit leg ik vast in vier grote lino's/houtdrukken, onder de titel *Oeverloos*.'

(ceessmitblog.com)

Ieke Spiekman (Amsterdam, 1959), Rietveld Academie.

"Dien nacht denderde de Zuiderzee met razende kracht door de dijken, naar de slapende huizen, naar de boeren, naar het gestrengde vee. Niet gekeerd door de nietige waterweringen, door de houten stallen en de veilig gewaande huizen. En daar gekomen bracht het duistere water niets dan wanhoop

en de kille dood. Na de stormvloed bleek in één nacht gansch de welvaart van lange jaren vermoord." (Vrij naar *Het Wassende Water* door Herman de Man)

(iekespiekman.nl)

Het Wassende Water | olieverf op linnen

Theo Steemers (1947). Academie voor Bouwkunst, Amsterdam; Fotogram. Hoewel van oorsprong architect, ruim 10 jaar geleden begonnen met de opbouw van een fotografiepraktijk. Cursussen bij Fotogram voor ontwikkeling van een eigen stijl: zoek een nieuw handschrift in de architectuur- en landschapsfotografie. Over de tentoonstelling *Het Wassende Water*.

'Belangrijk onderdeel van beleving van water is dat we

in Nederland grotendeels onder waterniveau leven. En daartegen beschermd moeten worden.'

De foto toont het beschermingsproject *Kust op Kracht* op de Hondsbossche Zeewering bij Camperduin. (theosteemers.nl)

Elly Stolwijk (Haarlemmermeer, 1957), dichtster en beeldend kunstenaar. Opleiding Gerrit Rietveld Academie (autonome afdeling).

'Het thema *Het Wassende Water* leidde naar een verzameling van meer dan twintig jaar oude sjablonen (nu opnieuw bewerkt met inkt) en naar vijf dichtregels uit eigen werk:'

*vissen in een baai, gezien vanaf een klif
ze zwemmen in de dense diepte
een ruimte die zowel licht als donker is
de tedere reis van zilt naar zoet
zal alles wat in zee drijft ooit uitgedreven zijn*

Frans Vendel (Haarlem, 1955). Rietveld Academie.

Voor Frans Vendel is de vorm van zijn werk ook de inhoud. Rechte lijnen, rechthoeken, vierkanten of cirkels. Het gaat om de essentie, belangrijk voor hem in tijden dat niets is wat het lijkt of blijkt te zijn.

Zijn werk is puur en concreet met minimale middelen. Met de geometrische vormen en structuren probeert hij schilderijen te maken die uiteindelijk alleen maar

naar het werk zelf verwijzen. Al tientallen jaren exposeert hij zijn schilderijen in Nederland en daarbuiten.

(fransvendel.nl)

Ton Voermans (Alkmaar, 1952), opleiding Gerrit Rietveld Academie, Amsterdam.

'Mensen op een boot zwaaien graag naar elkaar en de voorbijgangers aan de overkant. Ze zwieren en zwaaien dat het een lust is. En wat een lieve lust om ze te zien gaan over het klotsende water.

Weinig drama dus in deze blijmoedige fotopresentatie met af en toe

een wolkje voor de zon.'

Hier de video/fotopresentatie *Van de ene zwaai naar de andere*.

(tonvoermans.nl)

ACTIVITEITEN LEDEN

(voor vermelding in deze rubriek: stuur je info aan de redactie)

- **Leentje Linders** zomerexpositie *de zee binnenshuis*, Museum Møhlmann, Appingedam, nog t/m 11 sep

- **Yvonne Alting, Rob Komen, Ingerid Opstelten, Tineke Tukker, Ton Voermans** manifestatie *Cultuurpark De Hout 25 jaar*, Alkmaar, op 18 sep

- **Theresa Ferket, Angeline Lips, Eric Beets** expositie in galerie De Kapberg, Egmond aan den Hoef, nog t/m 25 sep

- **Hans Landsaat, Ingeborg Oderwald, Jaap Ploos van Amstel, Wim Vaarzon Morel** expo *Biennale Nederlandse Kring van Tekenaars* in Pulchri, Den Haag, nog t/m 25 sep

- **Aad Hoetjes** groepsexpo De Beeldentuin in De Kunstwekerij, Wognum, tot 26 sep

- **Jan van der Haven, Joop Hollanders, Frits van de Reep, Rob Schreefel, Theo Steemers** expositie in en buiten de *Abdij van Egmond*, ma-za nog t/m 30 sep

- **Gea Karhof** solo-expositie *Grenzeloze Grafiek* in Waanders in de Broeren, Zwolle.

Verlengd tot 1 okt

- **Eric Beets, Peter Bes, Gea Karhof** jubileumtentoonstelling *Museum Waterland 40 jaar*, museum Waterland, Purmerend, 8 sep – 16 okt

- **Eva Ulm, Theo Steemers, Rebecca Jansen, Noam Ben Jacob, Rob Schreefel** expositie *Waterlandschappen*, galerie De Kapberg, Egmond aan den Hoef, 30 sep t/m 6 nov

- **Joop Haring** tentoonstelling *Dwaaltijd*, Cultuurpark Vijversburg, Tytsjerk, nog t/m 30 okt; tentoonstelling *'De Verbinding'* Solo, Sociale Verzekeringsbank, Amstelveen, nog t/m 27 okt

- **Bill Kunst** expo *Zandzakken voor de deur* (NHBNL), Kunsthal 45, Den Helder, 9 okt – 27 nov; tentoonstelling in Koel 310, Alkmaar, 30 okt – 27 nov

- **tijdens de Kunst10daagse Bergen** (14 – 23 okt) houdt een aantal KCB-leden zich bezig met activiteiten op locatie in en rond Bergen. Voor nadere info: zie de K10-catalogus

DONATEUR WORDEN VAN HET KCB?

U kunt dit blad ook thuis ontvangen (samen met de uitnodigingen voor de opening van onze exposities). Voor € 30,00 per jaar bent u donateur van het KCB en ondersteunt u onze werkende leden en het materialenfonds. Daarnaast nodigen wij u uit bij onze activiteiten, zoals de maandelijkse soos en seizoenvoorstellingen. Meldt u zich dan aan op de website of rechtstreeks (info@kcb.nu). Vergeet vooral niet uw e-mailadres te vermelden!

LEDENVERGADERING

De algemene ledenvergadering (voor leden én donateurs) die aanvankelijk voor 24 juni was aangekondigd, is verschoven naar vrijdag 30 september. Aansluitend dus op de eerste soos na de zomervakantie. Aanvang 20:00 in de grote zaal van Kranenburgh. De uitnodiging ontvangt u binnenkort.

KCBEELDENBUITEN

Van 30 september t/m 30 oktober wordt in de tuin van Kranenburgh een beeldtentoonstelling gehouden. Van zo'n vijftientig bij het KCB aangesloten kunstenaars wordt prachtig werk getoond. In de tentoonstelling is ook werk opgenomen van enkele kunstenaars die inmiddels zijn overleden.

SCHILDERSVERDRIET 65

In het Stedelijk Museum Amsterdam is nu werk te zien uit de periode waarin Rudi Fuchs achtereenvolgens directeur van het Van Abbe en van het Stedelijk was. Hij laat zijn kunstenaars zien, zijn voorkeur. Los van het feit dat ik die al ken, zag ik eigenlijk weinig samenhang. Zijn smaak voor kunst heeft bepaald dat ze er zijn, Fuch's favorieten. Ze vormen met elkaar hoogstens een tijdsbeeld.

Dat juist samenhang belangrijk kan zijn, ontdekte ik bij Zero, een tentoonstelling in hetzelfde museum in 2015. Dat was een beweging van kunstenaars uit de jaren zestig, gericht tegen de gevestigde opvattingen over kunst. Eigenlijk een bij elkaar geraapt groepje anarchisten die toen niet al te serieus werden genomen. Maar deze tentoonstelling liet juist zien dat deze Zero-kunstenaars bloedserieus aan hun non-kunst hadden gewerkt. Daardoor vestigde Zero zich desondanks als beweging.

Het verleden laat zich altijd makkelijk indelen in periodes en tijdsbeelden. Maar de kunstenaars van nu, hoe verzamel je die? Hoe lok je ze uit hun tent, broedplaats, genootschap of vereniging naar een groepstentoonstelling waar enige samenhang in zit? Precies: door ze te binden aan een thema. Dit overdacht ik allemaal terwijl ik op de fiets zat en kilo-

meters door een lege polder reed. Het thema van de Noord-Holland Biënnale is dit jaar HET WASSENDE WATER. Daar heb ik altijd wat mee gehad: vloed, kwelder, klif, wiel, zwin en verdrinken land, zoals dat van Saafte en Reimerswaal. De smalle polderweg waarop ik fietste was onlangs van een nieuwe asfaltlaag voorzien. Toen ik iets opmerkelijks zag en stopte, vond mijn been in de berm nergens steun. Goed verborgen in het hoge gras en onkruid gaapte naast mij een sloot en daar lag ik ineens languit in. Niet meer dan een greppel had hij geleken, maar was in werkelijkheid steil en diep. Hij stond vol water - geen wonder met die plensbuien deze zomer - maar daardoor was mijn val wel gebroken. Tegen de oever opklimmen was niet eenvoudig en halverwege riep mijn dame: je bril, waar is je bril?

Ik wilde door mijn eigen geworstel mijn bril natuurlijk niet vernielen, dus liet ik me weer terug in het water zakken. Zoeken naar een slank brilletje tussen slanke stengels van gras en biezen was hectisch, want ik zonk steeds dieper in de modder en het water steeg. Het zorgwekkende thema van de Noord-Holland Biënnale ondervond ik lieflijk. Mijn bril vond ik gelukkig bijtijds terug dankzij reflectie. Al ging het hier slechts om de blauwe spiegeling van de gecoate brillenglazen.

Michiel Hertroys

BIJ HET OVERLIJDEN VAN MR. IRMA WILHELMINA HAARMAN 27 AUGUSTUS 1944 - 19 MEI 2016

De levensgeschiedenis van Irma Haarman laat zich lezen als een roman. Als jong meisje was ze altijd in de Bergense kunstscene te vinden. Ze had grote belangstelling voor de kunsten en met name voor literatuur. Zij was zelf dan ook een niet onverdienstelijk schrijver. Zo schreef ze bijvoorbeeld zeer onderhoudende verhalen over haar reizen door Amerika, Australië en Suriname, die zij vrienden en bekenden – met altijd de aanhef “for all of you” – liet lezen.

Zij trouwde op jonge leeftijd met de Engelse Mike Youell, die ze in het Bergense had ontmoet, en woonde achtereenvolgens in Londen, Nigeria en vervolgens elders in de UK. Met haar tweede levenspartner, Nico Eisenloeffel, heeft zij veel gevaren en bedwong ze o.m. de Oostzee. Irma was de kapitein – ze had inmiddels haar kapiteinsdiploma gehaald – Nico was de machinist. Samen zeilden zij op hun eigen tweemastklipper, de *Skylge*. Op haar overlijdenskaart staat zij aan het roer in een haar kenmerkende houding: altijd zelf het roer in handen houden.

In de jaren '80 ging ze rechten studeren in Amsterdam aan de UvA met als specialisatie fiscaal recht.

Mede dankzij haar voorliefde voor de zg. bruine vloot vestigde zij zich in Enkhuizen, de thuishaven van de vloot, waar ze een fiscaal juridisch administratiekantoor begon. De band met de zeilvaart bleef aldus enigszins behouden want voor de vloot bleef zij de administratie doen.

Met haar pensioen in zicht kwam ze weer in Bergen wonen, werd donateur van het Kunstenars-CentrumBergen en volgde in 2011 Wil Zomerdijk op als penningmeester in het bestuur. Toen in 2013 André Thomsen als voorzitter aftrad, nam zij – tijdelijk, naar ze dacht – het voorzitterschap over maar bleef daarnaast eveneens penningmeester. Dat was in een inmiddels turbulente periode. Immers, binnen de overgang naar Kranenburgh moest de positie van het KCB bevochten worden. Niets bleek vanzelfsprekend te zijn.

Het KCB zag het eigendom aan het Plein zonder bevredigende waarborgen verdwijnen in het grote geheel van de nieuwe culturele buitenplaats. Zelf zei ze daarover: ‘Er waren veel stappen te ondernemen en veel zaken af te wikkelen.’ Dat deed zij met voortvarendheid en daarbij ging ze de confrontatie niet uit de weg. Het is dan ook de vraag of “met pensioen zijn” haar wel zou zijn bevallen.

Haar overlijden na een betrekkelijk kort ziekbed kwam voor velen onverwacht. Irma werd slechts 71 jaar. Wij wensen haar kinderen, Craig en Nienke, haar vrienden en al haar dierbaren kracht bij het verwerken van hun verlies.

Redactie KCB.NU

AFORISME

Waar is de tijd gebleven?

Verzuchtte de klok in ruste.

SOCIËTEITSBERICHTEN

Elke laatste vrijdag van de maand (uitgezonderd juli en augustus) van vijf tot half acht soos in de foyer van Kranenburgh. Elkaar weer ontmoeten en genieten van de meegebrachte hapjes en met altijd als middelpunt een kunstenaar die een presentatie van zijn zijn/haar werk geeft.

Het programma voor de komende maanden:

- 30 september: **Helma Kuijper**, beeldhouwer/ installaties. ‘... en de ideeën ontstaan vanuit mijn zoektocht naar individuele ruimte en begrenzingen.’ Omdat in januari de techniek ons in de steek liet, nu opnieuw de presentatie van Helma.
- 28 oktober: **Tineke Tukker**, schilder. Haar werk gaat over *zijn* en *verdwijnen*: waar is de balans in het kijken tussen deze twee gegevens...

EXPO GRAFIEKGROEP BERGEN

In 2016 bestaat De Grafiekgroep Bergen (voorheen Grafisch Genootschap Drukkerstroost) 40 jaar. In dat kader exposeren de tien leden van de groep – allen ook lid van het KCB – van 25 september t/m 27 november in de benedenzaal van de villa in Kranenburgh. Zij tonen werk, geïnspireerd op gedichten van Adriaan Roland Holst. Hij overleed 40 jaar geleden. Van Drukkerstroost waren aanvankelijk ook dichters en schrijvers lid, maar het werd al vrij snel een puur grafische aangelegenheid.

Iedere kunstenaar heeft één van de gedichten van Roland Holst gekozen om een nieuw werk te creëren, speciaal voor deze jubileumtentoonstelling. Deelnemers:

Gea Karhof | Hans Kleinsman | Madeleine Leddy | Piet Lont | Nan Mulder | Jadranka Njegovan | Ingeborg Oderwald | Cees Smit | José van Tubergen | Eric van der Wal

KUNSTPRIJS VOOR KCB-LID

Het beeld *Feniksei* van Frank Porcelijn, dat eerder te zien was in de tentoonstelling KCBEELDENBINNEN, is op 4 juni in Duitsland bekroond met de eerste prijs van de Bernd und Gisela Rosenheim-Stiftung 2016